

Entomologische Notities I

door

C. DE JONG

Weer eens over *Vespa crabro* L.

Eind Juli 1951 werd herhaaldelijk waargenomen, dat exemplaren van *Vespa crabro* L. ♂ verdwenen in een gaatje in het metselwerk van een der gebouwen van de Mil. School v. Hygiëne te Neerijnen (gem. Waardenburg). Klaarblijkelijk zat er een nest of althans een begin van een nest in de spouw. Om praktische redenen moest dit nest verdwijnen. Met een hogedrukspuit werd DDT oplossing in petroleum in de opening gespoten en deze enige tijd gesloten gehouden. Behoudens enkele nagekomen werksters, die verder geen moeilijkheden opleverden, was aan dit nest een spoedig einde gemaakt.

Uit mijn vorige mededelingen betreffende waarnemingen van *Vespa crabro* L. in de omgeving van Waardenburg kan men opmaken, dat de soort hier vrij geregeld voorkomt, en dat al sedert lange tijd. Dit jaar was het de tweede keer, dat binnen de gebouwen van de M.S.H.P.G. werd genesteld. De eerste keer was in 1947 boven in de watertoren.

De begroeiing van het aangrenzende buitengoed van de Baronesse VAN PALLANDT VAN WAARDENBURG EN NEERIJNEN doet mij vermoeden, dat hier meer zandgrond aanwezig is dan in de rest van de polder. Eén en ander zou er op kunnen wijzen, dat we op dit terrein de bakermat van de op ons terrein verschijnende kolonies zullen moeten zoeken. Ik maak mij dan ook geenszins bezorgd over uitroeiing. Ik ben van mening, dat deze soort veel algemener is, dan men algemeen aanneemt. Behalve op het costelijk diluvium zijn thans reeds een aantal vindplaatsen bekend in het alluvium, hoewel daarbij toch de „zand“-factor een bepaalde rol schijnt te spelen.

In aanvulling op mijn vorige mededelingen kan ik hier nog vermelden, dat ik in de zomers van 1949 en 1950 geregeld werksters van *V. crabro* op het kazerneterrein heb waargenomen. Ze vielen direct op door kleur en grootte en vooral ook door de wijze van vliegen, snel, recht op het doel af, op $2\frac{1}{2}$ à 3 meter boven de grond, en zich slechts even verheffend om over een dak van één der gebouwen heen te komen. Eén en ander in tegenstelling tot de vliegwijze van de gewone wespesoorten, zoals *Paravespula vulgaris* (L.) en *germanica* (F.), welke meestal sterk heen en weer vliegen op een veel kleiner terrein.

Gedurende Augustus 1949 heb ik tijdens vakantie te Baarn ook nog waarnemingen bij *V. crabro* L. gedaan op het buitengoed Groeveveld ten Westen van de Amsterdamse straatweg ter hoogte van de splitsing van de weg naar Eemnes. Het *V. crabro*-nest zat vrij hoog in een boom, t.o.v. mijn plaats van waarneming aan de overzijde van een vijver. De vrij vlakke oever aan mijn zijde was flink begroeid met schermbloemen, waarop veel vliegen en bijen af kwamen. Verscheidene malen zag ik nu een *crabro*-werkster boven uit de boom naar de overzijde duiken en boven de schermbloemen direct op bijen en wespen stoten. Ik kreeg de indruk, dat ze niet zochten naar een prooi, doch deze reeds tijdens de vlucht hadden uitgezocht. De afstand, waarop dit geschiedt, heb ik niet kunnen bepalen.

Tenslotte wil ik hier nog een oude vangst melden, nl. te Boven Leeuwen in het Land van Maas en Waal, waar in 1939 ten behoeve van de verdedigingswerken grote hoeveelheden zand werden aangevoerd. Dit was afkomstig uit Bergharen, dat meer oostelijk ligt en waar men op de kaart een diluviale uitloper ziet indringen in het kleigebied tussen de rivieren. Dit geschiedde gedurende de winter. Uit het aangevoerde zand kwam een ♀ van *V. crabro* te voorschijn (thans in het Museum te Leiden). Dit dier was eerst vrijwel inactief, doch toen het warm werd, viel het aan en stak in mijn hand.

Mil. School voor Hygiëne en Preventieve Geneesk., Neerijnen, gem. Waardenburg, October 1951.

Korte mededelingen

Thecla betulae L. (Lep., Lycaen.). In 1950 ving ik „ergens in Noord-Drente” een exemplaar. In de herfst van 1951 was de vlinder daar tussen 14—8 en 11—9 zeer gewoon. Er is op die plaats in de oorlog door de Duitsers nogal wat sleedoorn aangeplant, ik denk om verstuiving tegen te gaan. Waar nu nog wat hei in de buurt van sleedoorn staat, was bij goed weer op elk heipolletje een exemplaar (of zelfs meer dan 1!) te zien. Een prachtgezicht! In het begin vlogen alleen de mannetjes, later beide geslachten en tenslotte alleen de wijfjes.

In verband met de noodkreet van de heer LEMPKE in een van de vorige nummers vermeld ik de juiste vindplaats maar liever niet. Er mocht eens zo'n „beschermer” van onze fauna op af trekken!

M. W. CAMPING, Robert Kochstraat 25, Leeuwarden.

Thecla quercus L. (Lep., Lycaen.). Voor zover ik weet heeft G. VAN MINNEN een ex. van Vijversburg en een van Oenkerk. Ik zelf heb één ex. van Vijversburg uit de rups. Op 15 en 17 Augustus 1951 zag ik echter op bloeiende Eupatorium wel 25 tot 30 uiteraard afgevlogen exemplaren. 't Is te hopen, dat dit niet van voorbijgaande aard is, want ik vind het een van onze mooiste dagvlinders. Eigenaardig is, dat op de beide Augustusdagen *Nymphalis io* bij honderden vloog, ook op Eupatorium, terwijl ik de volgende dagen, hoewel het weer niet minder was, maar een paar *io*'s zag en geen enkele *quercus*.

M. W. CAMPING, Robert Kochstraat 25, Leeuwarden.

Oude sprinkhaan. Een ♀ van *Tropinotus serratus* L., door mij in Januari 1951 in de Cultuurtuin bij Paramaribo gevangen, bleef in het Insectarium in Artis in leven tot 28 Januari 1952.

D. PIET, Zoöl. Museum, Amsterdam-O.

Nomenclatuur. Aangezien er nogal eens gevraagd wordt naar een artikel over de laatste ontwikkeling van de nomenclatuurregels, vestig ik de aandacht op: HEMMING, F., The problem of stability in specific nomenclature, with special reference to cases where type material is no longer in existence, in: Trans. Soc. Brit. Ent. 11: 1—15 (1951). — Kr.